

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főplaccz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petis
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Előfizetési felhívás.

„A Debreczeni Ellenőr“ cz. politikai napilap, a szabadelvü-párt közlönye, néhány nap mulva huszonharmadik évfolyamának negyedik negyedébe lép.

Ezen alkalommal nem mulaszthatjuk el m. t. Olvasó közön-ségünk szives figyelmét felhívni lapunkra és annak pártolására.

A „Debreczeni Ellenőr“ hu-szonkét esztendő s multjára férfias önérzettel tekinthet vissza, mert egy pillanatra sem tért el attól az iránytól, melyen megindult, kezében a **szabadelvűség eszméinek zászlóját fennen lobogtatva.**

Igy lesz ezentul is. Lanka-datlanul fogunk küzdeni a poli-tikai téren a szabadelvűség esz-méi mellett, azon erős meggyő-ződés tudatában, hogy ennek a pártnak kezében van letéve Ma-gyarország megerősödése, nagy-sága, dicsősége . . . .

Hogy hiu ügyet nem szolgálunk, megmutatta az eddigi tapasztalás, a kormány sikerei és azok a nagy, országgraszoló eredmények, melyeket a szabadelvűség zászlója alatt harczó kormány keresztül-vitt. És mivel erős meggyőződéssé kövült bennünk az a tudat, hogy

a *szabadelvű eszmé* a jövő, egy pillanatra sem habozunk továbbra is azon az uton haladni, melyet huszonhárom esztendővel ezelőtt haladásunk és elveink győzelmei irányául megjelöltünk.

Ezen, jobbára csak nagy vo-násokban vázolt politikai hitval-lásunk őszinte bevallása mellett, becsületesen igyekezünk szolgálni Debreczen városának érdekeit is. Egy mozzanat sem fogja kikerülni figyelmünket és hűséges oda-adást fogunk minden oly kérdés-ben tanusítani, mely széppé, nagy-gyá és virágzóvá akarja tenni az Alföldnek e gőzerővel haladó metropolisát.

Mellőzve most egyes rova-taink ismertetését, csak még egyet kívánunk — és ezt m. t. Olvasó közönségünk megnyugtatóására — megjegyezni, és ez azon ígéret, hogy lapunk kerülni fog minden személyeskedést, szenzáció haj-hászt a jövőben is és egy pilla-natra sem fog megfélekezni művelt lelkü olvasóközönségünk irodalmi jó izléséről. Zsurnalisz-tikai verve-vel, szellemmel s a mások nézeteinek tiszteletben tar-tásával fogjuk irni lapunkat úgy, hogy az szivesen látott jó barát-jává váljék m. t. olvasóinknak.

Ez a mi nyiltan bevallott tö-rekvésünk s m. t. Olvasóközön-ségünk felénk és működésünk felé irányuló bizalma lesz fárado-zásunk legbecsesebb jutalma és dicsőségünk.

A Csokonai nyomda és kiadó-részevnytársaság pedig a modern technika minden eszközeit fel-használja a lap tetszetős kiállítá-sára és korai megjelenésére, s nem kimél semmi költséget az eredeti, gyors és hű táviratok megszerzésére. Mely ígéreteinkkel szemben mi csak egyet kérünk: tömeges, jóakaratu pártolást.

* * *

Lapunk előfizetési ára a régi marad.

Egy évre . . . 10 ft.
Fél évre . . . 5 „
Negyedévre . . . 2 „ 50 kr.
Egy óra . . . 1 „

Egyben tisztelettel értesítjük a m. Olvasóközönséget, hogy kik lapunk 1896. évfolyamának októ-ber—decemberi évnegyedére elő-fizetnek, azoknak a mai naptól kezdve ingyen küldjük lapunkat.

Debreczen, 1896. szeptember 25.

A Debreczeni Ellenőr
szerkesztősége és kiadóhivatala.

T Á R C Z A.

Ninon dalaiból.

I.

Varrogassunk, öltögezzünk,
Szőke lányok, barna lányok!
Varrogatva, öltögetve
Szálljanak le szívetekbe
Édes álmok, fényes álmok.

Fehér selyem ruha mellé
Készül, készül könnyű fátyol.
Fehér selyem, gyöngyök, ékek,
Elringatnak, úgy regélnék
Sohsem ismert boldogságról.

Nászruhát ha varrogatunk,
Könyvet senki sohse ejtsen.
Ott marad a bánat gyöngye,
Boldogtalan leány könyve;
Foltot hagy a tiszta selymen.

II.

Rózsát kapott a hallgatásért
Egy felesleges istennőcske,
Mert láb alatt volt, míg Cupidó
Arany fonalát fonta, szötte.

A szerelemnek és titoknak
Virága lett a néma rózsza
S az olympuson, nagy titokban
Sok rózsza hervad el azóta!

Hogy a szerelem földre szállott,
Sok titka lett a nagy világnak
S mert mindenki rózsára bízta,
Ma már a rózsák —kiabálnak.

III.

Ne higj a nőnek, hogy ha rád nevet,
Vagy esküvel fogadja, hogy szeret.
Ne higj nőnek, hogy ha könyvet ejt,
Ki gyorsan sir, az gyorsan is felejt,

De éjjel, édes álmai között
Lesd el a szót, mi ajkára szökött.
A rejtve rejtett titok nyitja az,
Mert az asszony csak álmában igaz.

Szentóssy Gyula.

A gonosz utas.

Catulle Mendés.

(Folytatás és vége.)

De hát mivel vádolták őket? — Az-zal, hogy agyonverték, legyilkoltak, meg-fojtottak egy bérlőt az uton. Azután pedig olyan vad dühvel vetették magu-kat a holttestre, mint a veszett vadállat; talán még pusztá foggal is marcangolták áldozatukat!

A két csunya vénség megvallotta bűnét. Aztán alázatosan, remegve jelezték, hogy volna még valami mondani valójuk a védelmükre.

— Ugyan minek? — kérdezte ezt Avinain.

— Micsoda mentséget is tudnának felhozni? — mondta Papavoine.

— Az esettel tisztában vagyunk! — szölt Lacenaire.

De az Urnak anygala, irgalmasság küldöttje, kiterjeszté kezét:

— Azt hiszem, meg kell őket hall-gatnunk.

III.

Az öreg ember kezdte meg a be-szédet.

— A hogy először megláttuk egy-mást, — a Magda, meg én — van annak már hetven esztendeje, április havában, reggel volt — épen úgy áltunk ott, mintha megvakultunk volna: mert olyan szép leány volt ő, oszt olyan szép fiu vol-tam én!

A gyülekezeten végig futott a bá-mulat és nagy kedve kerekedett minden-kinek a nevetésre, mert hiszen világos volt, hogy a két nyomorult még ifju ko-rában is maga volt a megtestesült rutság és iszonyat.

De az angyal felszólalt:

— Csend legyen! Hallgassátok!

Az agg ember folytatta:

— Nem én, sose láttam én olyan ró-zsát, aki olyan friss lett volna, mint a szája, de még olyan kék színt se, a ki a szemére hasonlított volna; ő meg sokszor elmondta azóta, hogy amikor engem né-zett, azt hitte, különb vagyok mindenki-nél, szebb vagyok, mint akárki emberfia! Visszamentünk a faluba, aztán egy hónap

— **Belföldi hírek.** (Az udvar Budapesten.) Az udvar, mint ezt már véglegesen megállapították, október elsején érkezik a székesfővárosba. Ő felsége a királyné az egész hónapban át Budapesten marad. — (Fegyelmi vizsgálat pánszlávok ellen.) A bányai ág. ev. egyházkerület közgyűlése fegyelmi vizsgálatot rendelt el Dula Máté egyházmegyei felügyelő ösmert pánszláv agitátor és czimborái ellen.

— **Külföldi hírek.** (Királyunk Romániában.) Ferencz József Ő Felsége hétfőn érkezik Bukarestbe. Valamennyi román lap vezércikkekben ünnepli királyunknak küszöbön álló látogatását és biztatásnak tekintik Románia jövőjére nézve, oly tiszteletben részesítve ez államot, a mely nagy hatalmi rangra emeli. — Különösen a magyarok és osztrákok örülnek a fejedelmi látogatásnak, mert ezzel vége szakad az idegenek üldözésének. Politikai körökben mindinkább terjed az a hír, hogy Románia belépett a hármasszövetségbe és az erre vonatkozó szerződés Bécsben már alá is iratott. Érdekes jelenség, hogy a román orospárt végkép eltűnni látszik és hogy az összes ellenzéki körök is rokonszenvesen üdvözlik királyunk látogatását és jóváhagyják Romániának a hármasszövetséghez való csatlakozását.

Főreáliskola, vagy főgymnasium.

Irta: Joó István.

(Folytatás és vége.)

Debreczen, szeptember 25.

A főreáliskola alsóbb osztályainak nagy népességét eddig is, a jelen iskolai évben is okozta még az a körülmény is, hogy sem a róm. kath. algymnasium, sem az ev. ref. főgymnasium nem volt képes befogadni a jelentkezőket. A róm. kath. gymnasiumba már szept. hó első hetében nem lehetett mind bevenni az I. osztályba felvételt kérő gyermekeket, az ev. ref. gymnasiumból pedig husznál többet kel-

lett elutasítani, mert 170-nél több jelentkezett. A két gymnasiumból elutasított tanulóknak egy része magán tanulóvá lesz, a másik, rendszerint nagyobbik része, a főreáliskolába megy. A két gymnasiumból kimaradt növendékek is tehát a főreáliskola tanítványainak számát növelik. Meg vagyok győződve, hogy ha a gymnasiumok parallel szakaszai befogadhatnák a jelentkezőket, a főreáliskola kezdő osztályai távolról sem volnának oly népesek mint most. De legyen meggyőződve igen tisztelt igazgató ur arról, hogy engem soha sem nyugtalanított még egyes ember boldogulása sem, dacára a példabeszédnek „Assidua eminentis fortunae comes est invidia”. (A kitűnő szerencsének folytonos utitársa az irigység.) Mert az irigység csak azokat nyugtalanítja vagy épen gyöttri, kikről a római koszos az írja: Si non intendes animum studiis et rebus honestis invidia . . . , vigil torquere”. (Ha nem függeszted elmédet a tudományokra és tisztességes dolgokra ébrenlétedben irigység fog gyötörni.) Ez pedig rossz, mert „ilia rumpuntur ei invidia”, hasuk megpukkad az irigyeknek. No hát azt én nem óhajtom, de nem is vagyok méltó rá, mert időm és erőmhöz képest szerettem és szeretek tudományokkal és tisztességes dolgokkal foglalkozni.

Nem nyugtalanított és nem gyötört engem főleg az olyan intézmények boldogulása, a melyeknek ezéja és feladata a közjónak előmozdítása. Csak tessék erre a foglalkozásra, t. i. az irigykedésre más fajta emberek közt keresgélni s jó lesz a tisztességes emberekről olyan fogalmat alkotni, hogy azok közintézmények megrontására nem szoktak törekedni. Én azért indítványoztam többek egyetértésével a főreáliskolának főgymnasiummá átalakítását, mert meggyőződésem szerint erre van itt nagyobb szükség mint amarra, még pedig azért, mert Debreczen lakossága még most is elsőséget ad a gymnasiumi nevelésnek a reáliskolai felett, mivel hogy tudja, hogy a gymnasiumot végzett ember előtt semmi pálya sincs elzárva s hogy az megállja helyét bárhol is.

Amde akkor, amikor megnyílik a rkath. főgymnasium, már nem lesz szükség a harmadik főgymnasiumra? Mondhatná valaki. De bizony szükség lesz. Mert mint már említém a mostani nagy létszám a gymnasiumok alsó osztályai-ban általában s az ev. ref. főgymnasium felső osztályaiban különösen nem tűrhető sokáig. Ha a törvény megengedné is, a jó tanítás szempontjából magunknak nem szabad azt tűrnünk. Mi szeretjük azt tartani magunkról, hogy nyugat culturáját nemcsak követni, hanem azzal egyenlő lépést is akarunk tartani. A haladás legfőbb feltételei közé tartoznak a jó iskolák. Amde akkor igyekezzünk iskoláinkat úgy berendezni, mint a nyugati államok berendezik. Személyesen jelen voltam Zürich kanton gymnasiumában s láttam, hogy a legfelső osztály 41 növendékét két parallel szakaszra osztották, minthogy egy gymn. osztályban csak 40 növendéket szabad tanítani, más államokban pedig csak 30-at. S bizonyára a gymn. oktatás épen azért magasb színvonalon áll nyugaton, mint nálunk. Városi helyeken a népiskolák is hasonló berendezésűek s épen azért ezek is nagyobb, intenzivebb eredményt képesek felmutatni, mint a mi népiskoláink.

Sőt tekintve azt, hogy az újabb időben mily rohamosan nő a gymn. tanulóinak száma, tekintve, hogy a szülék szinte lázas kedvvel tanítatják gyermekeiket, bizonyosra vehető, hogy még a 3 főgymnasiumnak is nagyon népesek lesznek osztályai, ha csak valami levezető csatornáról nem gondoskodunk.

Ilyen levezető csatorna lenne a polgári iskola.

Debreczenben, ha a törvény sohasem rendelte volna is, egy polgári fiúiskolát négy osztálylyal már régen fel kellett volna állítani.

Részint a gazdag földbirtokos polgárság, részint az iparos osztály érdeke parancsolja, hogy ha eddig nem állított, álltassék ezután. Gazdálkodó, vagy iparos ember életérdekeinek inkább megfelel a polgári iskola, mint akár a gymnasium, akár a reáliskola, főleg ha ennek tanterve

multán megesküdtünk. Már azt lehetetlen elmondani, milyen boldogan éltünk. Ha csak rá is gondoltunk arra, hogy egymásé vagyunk s azok is maradunk mindig, már attól is olyan boldogok voltunk, hogy szinte olyan jól esett, ha csak rá is gondoltunk a csókra, mintha igazában megcsókoltuk egymást. — Tudtuk jól, hogy a boldogságunkat irigylik! Viskóink köré gyűltek, oszt onnan nevettek minket, közel hajigáltak az ablakunkat; ha meg vasárnapon a templomba mentünk, halottuk, hogyan csúfoltak a hátunk mögött. De hát bántuk is mi az emberek gonoszságát! Az asszony azt mondta:

— Dühösek, mert hogy elmentem feleségül a legszebb fiúhoz az országban!

És meg azt mondtam:

— Haraguszna, mivel hogy elvettem feleségül a világ legszebb leányát.

És megálltunk a fák alatt, hogy megöleljük egymást.

Lacenaire közbeszóllott:

— Ez mind nem tartozik a dologra.

Az angyal is megszólalt!

— Hagyjuk csak!

IV.

A vén ember folytatta:

— A legfurább az volt, hogy a napok egyre multak és mi mégis megmaradtunk fiatalnak, szépnek. A többi ember megvényt. Szépek voltunk, mint a rózsák és frissek, akár a harmatos virág. Pedig, a mikor az ujjamon számolgattam, csakugyan láttam, hogy már nem va-

gyunk olyan fiatalok, mint annak előtte. Negyven esztendő! Aztán ötven, ötvenöt, hatvan, oszt még több. De Magdus rózsaszínű ajkán, kék szemében egyre tavasz volt és a nézéséből láttam, hogy én is megmaradtam a legszebb embernek.

Végtére is — folytatta a vén gyilkos — hát nézzenek meg minket, bíró urak. Ugy-e sose láttak olyan szépet, mint mi? Ugy-e szép a feleségem! De kérem, ne nézzék ám sokat, mert még beleszerethetnének, akkor aztán én féltékeny lennék.

Lacenaire ajkába harapott, hogy föl ne kacagjon — ezzel tartozott bíró méltóságának — aztán közbeszólt:

— Ismétlem, ennek a históriának semm köze a gyilkossághoz . . .

— Hagyjuk csak! — mondta az angyal.

V.

Az agg folytatta:

— Már mint a bérlő esetéhez? bocsásson meg, bíró uram. Hát egyszer, hogy épen az ajtó előtt álltunk és a friss levegőt szittuk, egy utast láttunk; már egy kicsit vénecske volt. — De mi rája se hederítettünk. Egymást néztük! egymáshoz szóltunk; megcsókoltuk egymás száját! Sose volt még a feleségem szöke haja, csókos szája olyan szép. Aztán megölelt és a fülembe sugta:

— Jaj de szép is vagy, édes szívem!

Nagy nevetést hallottunk erre. Az

utas megállott, minket nézett és úgy kacagott, hogy majd megszakadt belé:

— Ha! ha! a vén csufság!

Neki dühödtem.

— Ha! ha! a vén salabakter!

Magdus nagyot kiáltott dühében,

De az az ember egyre kacagott.

— Nem biz én! Dehogy láttam én még ilyen szörnyetegeket! Ugyan szépek vagytok a piszkos, ősz hajatokkal! Ugyan gyönyörű a képetek azzal a vörös bimbós orrotokkal, meg a lefegő szájatokkal!

Bíró urak! A mikor ezt a hazugságot meghallottuk, nem birtunk magunkkal; agyonvertük ott az uton a bolondot, iszen nem látta, hogy fiatalok, szépek vagyunk!

— A bün beigazoltatott! A Phlegeton odaiba velük! — kiáltotta Lacenaire.

Avinain is felkiáltott:

— Persze, a legborzasztóbb barlangba velük!

És Papavoine hozzájárult társainak ítéletéhez.

De az angyal így szólt a vén embernek:

— Induljatok csak a paradicsom felé, derék lelkek, ott olyanokká lesztek, a minökké kíváncsítottok! És jól tettétek, hogy megöltétek azt a gonosz embert ott az uton, a gonosz utast, a ki majd hogy meg nem ölte benneteket azt, a mi az életnél is drágább, — a szerelem, a szépség illúzióját!

Fordította: Elek Arthur.

megállapításánál tekintve van a helyi körülményekre, a gazdálkodók és iparosok érdekeire. Idővel az iparosok speciális céljaira iparos középiskola is kell.

Azok a szülők, akik most vagy csak azért küldik fiaikat egyik másik középiskolába, mert még nem erősek arra, hogy akár ipari, akár gazdálkodó foglalkozásra alkalmaztassanak, vagy talán azért, mert a népiskolai V. és VI. osztályokba járó gyermekeknél okvetlenül előkelőbb s jobban nevelt gyermekekkel együtt szeretik taníttatni és neveltetni a magok gyermekeit, amire én tapasztalatból sok példát tudok, — mihelyt a polgári iskola megnyílik, bizonyára ide fogják feladni fiaikat.

Amde a polgári iskolára is pénz kell. Bizony pénz! De ha Debreczen haladni és boldogulni akar, a polgárok műveltségét és jólétét előmozdító intézeteket a legnagyobb áldozatok árán is fel kell állítani és tartani. — Minél avatottabb valaki a gazdasági és ipari ismeretekben, minél fejlettebb és önállóbb észszel bír, annál jobban fel tudja használni az időt és körülményeket, kis erővel és csekély eszközökkel is nagy sikereket tud elérni. Ha a svájcezi embert kérdezed, hogy oly kis területen s oly természettől sovány földön miképp lehet oly jó vagyoni helyzetet teremteni, oly kedvező körülmények közt élni: ő azt feleli, hogy mindezt a jó iskolának lehet köszönni. De hát Svájcban 9—10 esztendeig jár mindenki mindennapi iskolába. — Azért a svájcezi gazda ember ismeri a talaj elemeit, amelyet művel, tudja, hogy miképp kell azt művelni, tudja, hogy milyen eszközökkel és mily módon lehet a talaj elrontott alkatrészeit visszafőttolni. stb. stb.

Hát nekünk nem kellene-e arra törekedni, hogy gazdáink és iparosaink minél értelmesebbek legyenek s boldogulások eszközeit minél észszerűbben és sikeresebben felhasználni tudják?

Allítsunk hát számukra polgári iskolát 4 osztályossal! De állítsunk azért is, hogy a gymnásiumok s általában a középiskolák alsó osztályain segítve legyen. Különbösen is a polgári iskolából a középiskola megfelelő osztályaiba át lehet menni, ha valaki azt folytatni nem akarja, vagy éppen a polgári iskolai tanfolyam elvégzése után még tovább is képezni óhajtja magát.

Midőn a reáliskola felállítását elhatároztattott akkor még csak hat osztályos intézmény volt az országban, ép úgy mint a teljes polgári iskolák. Sokáig vitás is volt a kérdés, hogy Debreczenben polgári vagy reáliskola állítsassék-e. Nagy nehezen győzött a reáliskola, mely később 8 osztályos középiskolává avanciozott. Így aztán a polgárság számára iskola ma sincs.

Itt az idő arra, hogy a törvénynek érvény szereztessek s a polgárok érdeke kielégíttessék.

Erre áldozni kell, ha Magyarország sok kisebb és szegényebb városa mellett elmaradni nem akarunk.

Az idő halad s nem vár reánk. Ha intését nem akarjuk megérteni, elmaradunk. S késő bánkódással nem segíthetünk. Nem volt egyenes célom a polgári vagy iparos iskolák kérdését felemlíteni, annyival kevésbé behatóan tárgyalni, de szinte kényszeríttem azok felemlítésére, hogy kimagyarazzam a reáliskola alsó osztályaiba járó gyermekek nagy számát; hogy nyilvánvalóvá tegyem, miszerint a polgári iskolát, melyre oly nagy szükség van, sem a gymnásium sem, a reáliskola nem pótolhatja egészen; s figyelmeztetni akartam arra, hogy nekünk arra kell törekednünk Debreczenben, hogy egy felől meglevő intézeteink a haladó kor kívánalmainak megfelelőleg rendeztessek be, másfelől a lakosság minden rétegének érdekeit előmozdító tanintézetek állítsassanak, alkalmas időben.

Azonban okos rendet tartsunk s a melyek legszükségesebbek, azoknak adjuk az elsőséget.

Az én szerény véleményem szerint első feladatunk az, hogy az állami főreáliskola állami főgymnásiummá alakítsassék át.

Az átalakítással nem veszít a tanárkar sem erkölcsi sem anyagi tekintetben, a város lakossága pedig csak nyerni fog, mert nem lesz kénytelen gyermekeinek bevitelért kunyorálni s még inkább nem lesz kénytelen azokat idegen helyre küldeni.

Az állami és felekezeti főgymnásiumok pedig mint valódi versenytársak fognak egymás mellett a közműveltség előbbre vitelén munkálni s nemes versenyük által városunkat is a művelt városok sorában minél magasb fokra emelni.

Adja Isten!

*

Nyilatkozat.

A debreczeni állami főreáliskola tanári kara nem akar ugyan a főreáliskola átalakítása felől támadt hírlapi vitába beleavatkozni, de kötelességének tartja a közönség helyes tájékoztatása kedvéért a hírlapokban is kifejezett azon véleményt hogy a *főreáliskola városi intézmény*, helyreigazítani és kijelenteni, hogy a debreczeni főreáliskola vezetésére és kormányzására nézve, személyi és dologi viszonyaiban *teljesen a vallás és közoktatási miniszteriumnak és e miniszterium közegeinek rendelkezése alatt álló állami intézmény*; egyszersmind a szülők, kivált azon szülők megnyugtatóására, kik tudatosan, fiaik tehetségére és hajlamaira való tekintettel, keresték fel a reáliskolát, szükségesnek látja azon szilárd meggyőződését és biztos reményét is kifejezni, hogy a magy. kir. vallás- és közoktatási kormány, mint egyedül hivatott és illetékes hatóság, a debreczeni főreáliskolát szervezetében megváltoztatni, évről-évre mindinkább fokozódó működésében megzavarni egyáltalában nem fogja, annál kevésbé, mivel az iskolák, kivált az állami iskolák nem alkalmazkodhatnak mindig helyi szükségletekhez, nem követhetik folyton az ötletszerűen felmerülő kívánságokat, hanem mint a nemzeti kultúra hordozói és terjesztői, mint magasabb pedagógiai elvek megtestesítői országos érdekeket szolgálnak, általános és állandó hivatást teljesítenek.

A tanári karnak 1896 évi szeptember hó 24-én tartott értekezletéből.

Fazekas Sándor
igazgató.

Balassa József
jegyző.

Schlauch Lőrincz Debreczenben.

— A fogadtatás programja. —

Debreczen, szeptember 25.

Holnap érkezik városunkba dr. Schlauch Lőrincz, Szent László városának bíboros püspöke, hogy a bérmálás kezdetében részesítsen ezerkétszáz serdülő katolikus.

Fogadtatása fényes lesz. Méltó ahoz a magas kitűnő álláshoz, amelyet Schlauch Lőrincz mint püspök és bíboros a magyar közjogban és a katolikus hierarchiában elfoglal.

Katolikus polgártársaink örömmünne-

pében részt vesz e tulnyomóan protestáns vallású város egész közönsége, amely a felekezetek közti egyetértés és testvériszeretet keresztyéni erénye által soha és senki által nem engedi magát tulszárnyaltatni.

Debreczen protestáns közönségének, valamint a városi hatóságnak ez a példás magatartása, őszinte, tiszteletteljes csatlakozása e kath. felekezeti jellegű örömnephez, annyival tündöklőbb bizonyossága a debreczeni nép elfogulatlan, fenkölt gondolkodásának, mert nem régen Nagyváradon némely oldalról hideg tartózkodást kellett a tiszántuli ev. ref. egyházkerület vezérferfiainak, a kik között ott volt Kiss Áron püspök is, tapasztalniok.

Nem akarunk ennek fölemlítésével recriminálni; csak Debreczen város közönségének követésre méltó toleranciáját emeljük ki.

Szívvel üdvözljük falaink között Nagyvárad kitűnő főpapját, aki városunk kulturális emelésére hozott fejedelmi áldozataival is nagy hálára kötelezett.

*

Holnapi fogadtatásának részletes programja a következő:

A róm. kath. iskolaszék és egyházközség tagjai tegnap délután dr. Wolafka Nándor vál. püspök plébános elnöklete alatt, ismét ülést tartottak s ezen véglegesen megállapították a Schlauch Lőrincz bíboros fogadtatásának részleteit. Püspök-Ladányig öt tagu küldöttség megy a bíboros elé, a mely küldöttségnek: dr. Irinyi István, Váczy János, Szent-Királyi Tivadar, Wolafka Antal és Tarkányi Péter a tagjai.

A bíborost ott dr. Irinyi István üdvözli. Üdvözölni fogja Nábráczky Istvan a nádudvari járás főszolgabírája is, a megye nevében.

A megérkezés.

A bíboros főpap szalon kocsiban, szombaton délután 3 óra 45 perczkor érkezik meg. Kiséretében lesznek Radnay Farkas és Palotay László kanonok, Feeser Antal püspöki titkár és két udvari pap.

Az államvasutak debreczeni pályaházát a bíboros érkezésére pazar díszbe vonják.

A pályaház díszítését egy három tagu bizottság eszközli, mely Boczán Elemér, Unger Gusztáv és Wolafka Antal tagokból áll. — A vasutnál a rendfenntartását dr. Szalay Béla, Csath Zsigmond, Kernhoffer József és Tóth Béla végzik, a kiknek nehéz munkájukban száz fekete ruhás fiatal ember fog segédkezni.

Először Simonffy Imre kir. tan., polgármester üdvözli a város nevében. Utána pedig Unger Gusztáv főgondnok az egyház nevében. A vasutnál egyéb ünnepélyesség nem lesz. Az üdvözlő beszédek végeztével a bíboros a várótermeken át a közönség sorfalai között a város ötös fogatához vonul.

A bevonulás.

Schlauch Lőrincz dr. bíboros a vasut-tóla Kis-Várad, a N.-Várad-utcán, a főtéren, a Kossuth- s a Batthányi-utczákon keresztül vonul a róm. kath. templomba. A bíboros kocsija mellett az egész uton a tüzoltó-tesztület kordont von.

A Kossuth-utca szegletéig egyesületek lobogóik alatt állanak fel; a Kossuth utca szegletétől pedig egész a római katolikus templomig a róm. kath. fiu- és leányiskolák növendékei állanak fel.

A vasuttól a menet két lovas hajdu nyitja meg. Utána kocsin egy rendőr alkaptány halad.

Ezután az első kocsiban Váczy János,

az egyház főgondnoka és Unger Gusztáv, kir. táblai bíró, iskolaszéki főgondnok;

a második kocsiiban, a város ötös fogatában Simonffy Imre, kir. tan. polgármester és Schlauch Lőrincz dr. biboros foglalnak helyet;

az ötös fogatot a biboros kocsija, melyet ez alkalomra Debreczenbe hoznak, Radnay Farkas kanonok és dr. Irinyi Istvánnal fogja követni;

a negyedik kocsiiban, Wolafka püspök kocsiában Palotay László kanonok és Szent-Királyi Tivadar;

az ötödik kocsiiban Vértessy István főjegyző és Boczkó Sámuel főkapitány;

a hatodik kocsiiban Ábrahám László főügyész és Körner Adolf tanácsnok;

a hetedik kocsiiban Hajdu Gyula és Vecsey Imre tanácsnokok;

a nyolczadik kocsiiban Fecser Antal püspöki titkár és Mayer Antal (Mayer ny. postafőnök fia) foglalnak helyet.

Ezt követik a kath. iskolaszék, a kath. egyházközség, a rendező-bizottság s a nagy közönség kocsis sorai.

A templomban.

A biboros legelőször a templomba megy, a mely előtt hatalmas és dusan díszített diadalkaput állítanak, a melynek felső részén ez a felirat fog állani:

„Aldott, ki az Úr nevében jön!”

A diadalkaput Rösztler Richárd építésmérnök készíteti.

A templom elején Szent László és Szent István királyok élet nagyságu arcképét, a pápa és a biboros czimerét helyezik el. A templomot és a diadalkaput nemzeti, a város színeit viselő, ugyszintén pápai és a biboros színeit viselő lobogók fogják díszíteni.

A főoltár körül déli növények fognak díszelni s maga az egész oltár ünnepi fényt, pazar pompát ölt.

Az oltár fölött lesz elhelyezve a biboros czimere, a melyet dr. Szalay Béla festett. A czimer alatt ez a felírás lesz olvasható: *Ecce sacerdos magnus!*

Két oldalt a templomban a főoltárhoz vezető uton állítják föl a róm. kath. leányiskolák növendékeit, kik a biboros főpap útjára virágot fognak hinteni.

A megérkezés pillanatában felhangzik a kóruson a városi dalegylet éneke, az „*Ecce sacerdos magnus.*”

A templomban eleinte tervezett *Veni sancte* elmarad. A biboros a főoltárnál rövid imát fog mondani, mely után megáldja a jelenlevő híveket.

Ennek végeztével a főpap Wolafka püspök magánlakására vonul kíséretével, a küldöttségek fogadására.

A küldöttségek fogadása.

Rövid pihenés után a biboros főpap a küldöttségeket fogja fogadni. A küldöttségek tisztelgési sorrendje még nincs megállapítva. E helyen közöljük azon küldöttségeket, a melyek eddig bejelentették magukat:

A róm. kath. papok küldöttsége. A kegyesrendiek küldöttsége. A ref. lelkészek. A főiskola igazgatósága. Az izr. hitközség. A katonaság. A vasuti üzletvezetőség. A posta- és táviró hivatal. A főreáliskola. A kereskedelmi akadémia és kereskedői testület. Az iparos-kör. A tankerületi főigazgató. A kir. tanfelügyelő. A róm. kath. hitközség és iskolaszék. A róm. kath. tanítók.

Szerenád.

A küldöttségek fogadtatása után a biboros rövid időre visszavonul szobájába, majd nyolcz óraker részt vesz a közös vacsorán, melyen csak környezete és kísérete jelenik meg.

A debreczeni városi dalegylet, mely csak nem régeből a magyarországi pap-ság feje előtt énekelt, — kilencz óraker a biboros püspöknek szerenád ad.

Ezután a biboros nyugalomra tér. Itt tartózkodásának ideje alatt a plébánia épület

előtt a 39. gyalogezred kirendelt diszörsege fog állani éjjel-nappal.

A bérmálás.

Vasárnap reggel 8 óraker kezdődik a bérmálás, a mely nagy misével veszi kezdetét. A misén dr. Schlauch Lőrincz biboros fényes segédlet mellett pontifikál.

A mise alatt az egyházi énekkar zenekíséret mellett énekel, az „*Ave Máriát*” pedig B. Ruzsinszky Ilona fogja előadni.

Mise után a biboros beszédet tart a bérmálándokhoz s azután a leányokat bérmálja. A fiukra csak hétfőn délelőtt ugyanilyen sorrendben tartott egyházi ünnepség után kerül a sor.

A bérmálás után szükkörű díszbeled lesz a dr. Wolafka vál. püspök-plébános lakásán Vasárnap délután a biboros látogatásokat, tesz.

A róm. kath. polgárság vasárnap este fényes lámpionos menetet rendez főpapjának tiszteletére. A lámpionos menetben, a mely a tüzoltó laktanyáról indul ki, ezer kétszáz lámpiontartó polgár vesz részt. A lámpionos menet tisztelgése alkalmával a munkás dalegylet énekel. Az ez alkalommal mondandó díszónoklat megtartására egy hármas tagú küldöttség által Thót László r. k. tanító kéretett föl. Végül a katonazene zárja be az ünnepélyt, melynek rendezését Hermann Mátyás, Bojthy Ambrus és Nagy Sándor egyházközségi tagok vállalták magukra.

Hétfőn reggel 8 óraker kezdődik a bérmálás szent misével, amelyen szintén a biboros pontifikál. A szent mise után beszédet tart s azután a fiukat bérmálja.

Hétfőn délután a biboros a róm. kath. iskolákat látogatja meg s csak másnap kedden reggel utazik el. Hétfőn délelben dr. Wolafka vál. püspök lakásán díszbeled lesz.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Sándor király utazása.

Budapest, szeptember 25. Sándor király levélben tudatta a szultánnal, hogy családi ügyek miatt nem utazhatik Konsztantinápolyba.

Pártonkivüliek a kormánypartban.

Budapest, szeptember 25. Mint biztos forrásból értesülünk néhány nap alatt legalább öt pártonkivüli képviselőnek a szabadelvű pártba való belépése várható.

Kitüntetett államtitkár.

Budapest, szeptember 25. A czár Tarkovich államtitkárnak a Szent-Szanniszló rendet adományozta.

Interparlamentáris konferencia.

Budapest, szeptember 25. Az interparlamentáris konferencia üléseit ma befejezték. Berzeviczy Albertnek a nemzetközi békebiróságok létesítésére vonatkozó javaslatát elfogadták. A konferencia jövő évi helyére vonatkozólag nem határoztak. Bernard belga házelnök köszönetet mondott szívélyes fogadtatásért, mire Széll Kálmán francziál válaszolt. Végül Szilágyi Dezső köszönte meg a konferencia tagjainak érdeklődését.

A bányász-kongresszus megnyitása.

Budapest, szeptember 25. Óriási érdeklődés mellett nyílt meg ma a bányász-kongresszus, amelyen Wekerle Sándor tartott impozáns megnyitó beszédet. A kormány képviselőiben Graenzenstein Béla államtitkár volt jelen a kongresszuson.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „*Offthon*”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvénytörvényeknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatartás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember hó végével lejár, hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat, kik egy bizonyos tetszés szerinti időre előre fizettek.

Hátralékos előfizetőinket is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, minthogy ellenesetben a lap további küldését f. évi október hó elején beszüntetjük.

Egy napilap előállítására és fentartására olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése céljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

A kiadóhivatal.

— A város fellobogózása. Azon utcák háztulajdonosai között, amelyeken Schlauch Lőrincz biboros püspök holnap ünnepélyes bevonulását tartja Debreczenbe, dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános, Váczi János egyház-bizottmányi és Unger Gusztáv iskolaszéki elnökök lelkes hangu felhívást közzétettek, amelyben arra buzdítják őket, hogy holnap lobogózzák és diszitsék fel házaikat. Nem csak a r. kath. főpásztort, de hazánk egyik nagy fiát, magas közjogi állásban lévő férfit tiszteljük benne — ezt mondja a felhívás, — aki városunk kulturális fejlődéséért már eddig is sokat áldozott és fog tenni még ezután is. Debreczen város közönsége régi jó hírnevéhez hiven bizonyára ily módon is be fogja bizonyítani elfogulatlan érzelmeit és ünnepi díszben üdvözli a biboros kat. főpásztort, a ki legutoljára 1888-ban május havában járt Debreczenben, ugyancsak a bérmálás kiosztása végett. Ezuttal — legújabb értesülésünk szerint — nem háromezeren, hanem csak ezerkétszázan jelentkeztek a bérmálás sakramentumának fölvetelére, a

kiknek gyónása egész héten át tartott. A tisztelgő küldöttségek közé a mai nap folyamán még a következők jelentkeztek: a kereskedelmi és iparkamara, Debreczen országyűlési képviselői, a gazdasági tanintézet és a dalegyletek. A biboros püspök kíséretében lesznek, a lapunk más helyén közöltek kívül meg: Makucz Ernő zárda lelkész és Heilinger József a nagyváradi Szent József-intézet másod praefektusa.

— Az osztrák-magyar bank vidéki palotái.

A Szegedi Napló azt ujságolja, hogy az osztrák-magyar bank azzal a tervvel foglalkozik, hogy a mennyiben a bank-egyezség létrejön, fiókintézei számára saját palotákat fog Magyarországon emelni. A mi értesülésünk szerint ez a terv csak Szegedre vonatkozhatik, ahol speciális viszonyok indokolják külön épület emelését. Debreczen már csak azért sem jöhet legalább ez idő szerint számításba, mivel az itteni bankfióknak még tíz évre szól a jelenlegi megfelelő helyiségre kötött bér-szerződése.

— A Csokonai nyomda művezetője egy lípcsei szaklapban. Egyenesen kitüntetés számba megy az a dolog, hogy a legelsők elismert német nyomdászati szaklapjában akként adózik elismeréssel egy magyar nyomdász iránt, hogy a mire ő maga is legbüszkébb, tudniillik a színnyomásra (avagy van e párja a „Moderne Kunst“-nak?) s a mi nálunk — be kell vallani — gyöngé nivón áll, — annak a magyar nyomdásznak a színnyomásról írott, gazdag tudásra valló közleményét legtekintélyesebb tipografiai évkönyvében meleg dicséret kíséretében közzéteszi. A grafikai szemlében olvassuk: *A német szaklap és a magyar nyomdászati* cím alatt a következőket: A Lípcésben megjelenő „Typographische Jahrbücher“ legutóbbi (9.) füzeté egész terjedelmében lefordítva közli a debreczeni Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság ügyvezetőjének *Somos Árpádnak*. „A színnyomás gyakorlati módjáról“ cím alatt irt ama tanulságos cikkét, mely az idei Évkönyvben jelent meg.

— **Presbyteri közgyűlés,** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma holnapután vasárnap d. e. 10 órakor közgyűlést tart, a melynek a folyóügyeken kívül legfontosabb tárgya lesz a kerületi főgondnokságra való szavazás.

— **Az „Ezer év főpróbája“.** Ma este tartják meg az „Ezer év“-ből a főpróbát a színházban. A főpróba jelmezés lesz és teljes diszlettel folyik le, a katonazenekar is közreműködik. A főpróbán csak a színházi bizottság tagjai és a sajtó képviselői lehetnek jelen.

— **Lelkészképeségi vizsgák.** Az idei lelkészképeségi vizsgálatok meglepően szép eredménnyel nyertek befejezést. Az első vizsgálatra kilenczen jelentkeztek. Ezek közül hárman és pedig Sáfrány Lajos, Soltész Elemér és Veress István jelesen, hárman jól és hárman kielégítően vizsgáztak. A második képesítőre tizenheten jelentkeztek. Itt hét jeles vizsgázó van, névszerint Bakóczy Endre, Beőr Kálmán, Kovács Lajos, Losonczy Endre, Nagy Sándor, Szarka Károly és Juhász László. Jól szintén heten és kielégítően hárman feleltek meg.

— **Pénztárvizsgálat a megyénél.** Hajdúvármegye központi pénztárát ma délelőtt Rásó Gyula királyi tanácsos, alispán elnöklete alatt egy küldöttség megvizsgálta s azt a teljesen rendben találta.

— **Hajdúvármegye virilistái.** Hajdúvármegye virilistáin ak folytatolagos névsora a következő: Borbély Mihály

(H.-Szoboszló) 455 frt 37 kr., Cseke János (H.-Szoboszló) 452 frt 61 kr., Orosz Sándor (Debreczen) 452 frt 54 kr., Weisz Ignác (Nádudvar) 449 frt 70 kr., Kun Ferencz (Nádudvar) 447 frt 22 kr., Egry Dániel (Tetétlen) 446 frt 05 kr., Soós János (H.-Szoboszló) 445 frt 21 kr., Oszváth Ferencz (Debreczen) 444 frt 21 kr.* ifju Fazekas Gábor (H. Böszörmény) 442 frt 46 kr., Cseke Gábor (H.-Szoboszló) 427 frt 73 kr., Ercsey Károly (Nánás) 425 frt 03 kr., Zsigmond Sándor (H.-Szoboszló) 420 frt 30 kr.* Kovács Gyula (H.-Szoboszló) 419 frt 86 kr., Neuman Soma (H.-Szoboszló) 419 frt 54 kr., Kovács László (H. Nánás) 416 frt 47 kr., dr. Pápay Kálmán (H.-Böszörmény) 416 frt 14 kr.,* Harstein Kálmán (Nádudvar) 411 frt. 40 kr., (Vége köv.) A *-gal jelölt adója kétszeresen van számítva.

— **Stenczinger Károly halála.** Több középületen gyászlobogó hirdeti azt a vesztéséget, amely számos közintézményünket Stenczinger Károly halálával érte. A debreczeni kereskedő társulat külön gyászjelentést adott ki, amely így hangzik:

„Szomorodott szívvel tudatjuk „Akadémiánk felügyelő bizottságának“ hosszú éveken keresztül volt elnökének, és jelenleg társulatunk ellenökének Stenczinger Károly urnak gyászos kimúltát. A boldogultnak földi részei f. hó 25-én délután fél 5 órakor fognak, Piacz-utca 337. sz. háztól a Szent-Anna-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Debreczen, 1896. szeptember 23-án. A debreczeni kereskedő-társulat válaszmánya.

— **A kiállítási sorsjáték nyeresémtárgyai.** A kereskedelemügyi miniszter már kinevezte a kiállítási tárgysorsjáték nyeresémtárgyainak megvásárlására a vásárló-bizottságot, mely már meg is kezdte a vásárlásokat. — A bizottság összesen 19,848 nyeresémtárgyat vásárol össze. Ezek között lesz egy 20, egy 10, egy 6 és tíz 2—2 ezer korona értékű. Az eddig vásárolt tárgyak közül kiemeljük azt, a melyik a második főnyeresemény lesz s a mely pompás briliáns brosból és egy pár függőből áll. Vásárolt ezenkívül még a bizottság egy teljes uri szobaberendezést is, mely mahagoni fából bronz felszerelésekkel készült és mely gyönyörű kivitelénél fogva a kiállítás ideje alatt méltó feltűnést keltett. A többi vásárolt tárgyak a következők: egy gyönyörű ezüst tálcza, egy nagy fedeles pohár, egy gyémánt brosz három gyönggyel és egy rubinttal, két karperecz, két női és 1 férfi óra láncz, három briliáns gyűrű, öt diszes ezüst serleg, különféle diszes asztal-diszek, 3 diszszekrény ezer-ezer korona értékben, porcellán disztányérok, függő lámpák 400 korona értékben, tizenkét személyre való asztalkészlet stb. A vásárolt tárgyak egész részletes jegyzékét az érték nevezésével s az eladó nevével együtt legközelebb közzé fogjuk tenni. Megjegyezzük még, hogy sorsjegyek, darabonként 20 krval kaphatók a kiállítás igazgatóságánál, az összes dohánytözsdekben, továbbá a főelárusító helyen: Károlykörút 24. sz. a honnan a pénz előleges beküldése mellett bérmentve küldik meg a megrendelőknak a sorsjegyet.

— **Hirtelen halál.** A vasút közelében, a Horváth féle fatelepen mint éjjeli őr volt alkalmazásban Szabó János. Ma reggel ugy 8 óra tájban a szokott körutját végezte, a mikor hirtelen összeesett s pár pillanat alatt meghalt. Dr. Ujházy Károly harmadik kerületi orvos a halál okául szélhűdést konstatált. Kiszállították a kózkórházba.

— **Az első bérletes előadás.** Október hó elsején, a jövő héten pénteken lesz az első bérletes előadás, a mely alkalommal

Sudermann Hermann hatásos színműve az „Otthon“ kerül előadásra. E darabban a színtársulat első rendű drámai tagjai mutatkoznak be a közönségnek.

— **A usodadoctor távozik.** Megemlékeztünk már arról, hogy a hirhód kuruzsoló Tápai Mihály telepedés iránti kérvényt nyújtott be a városhoz. De mivel a városi tanács a tiltott és büntetendő foglalkozást üző Tápainak a telepedést meg nem engedhette, a usodadoctor kénytelen lesz a várost nyolcz nap alatt családjával együtt elhagyni, ellenkező esetben ellene a tolonczkényszeret alkalmazkazzák.

— **Talált kincs.** A Krassó-Szörényvármegyei Ruzskabányáról jelentik: A közel Ruzskicza nevű bányafaluban, — a mely a brassói bányamű és kohóegylet területe és kincstári birtokot képez, — a Rüdiger művezető által lakott ház pinczéjében a mint Ferschitz Nándor kőművesmester egy falat aláásott, egy vasládát találtak, melynek be rozsdásodott zárját csak nagy erőfeszítéssel bírták kinyitni. A vasláda tartalma mindenkit bámulatba ejtett, mert abban 32 kilogramm sulyu és mintegy 45—50,000 frt értékű Napoleon d'or-okat, régi aranyokat, ékszereket és drágaköveket találtak. Rüdiger művezetőt, a ki jelenleg Budapesten időzik, sógora Holzmann bánya-pénztáros, a ki a leletet őrizet alá vette, táviratilag értesítette. A talált kincset valószínűleg a szabadságharc alatt rejtették oda. A kőművesnek, a ki megtalálta leletjütelékre van igénye.

— **Jönnek a muszkák!** A millennium tiszteletére sok mindenfelé uri passzióból jön ide vendég, de az a muszka társaság, mely bejelentés nélkül van utban a mi ünneplő országunk felé, nem tartozik a szívesen látott vendégek közé. És bár, mint fentebb említettük, nem jelentették be jövetelüket, az ország rendőrségei mindenütt készülnek a fogadtatásukra. Hanem ez nem lesz ám szívélyes, bárhol érzék őket. Ez a muszka társaság — mint a körözövelé mondja róluk — eleven portékáért fárad el szép hazánkba: leányokat, szép, fiatal szegény leányokat szeretnének muszka exporra összeszedni. A belügyminiszter felhívja a rendőrhatalóságokat, a debreczenit is, hogy vegyék fel ezt megfigyelési programjukba. A nyomorultak nevei: Schreiber Dávid, Tosttel Berta, Parket Chagen és Kohn Henrik, a kiknek a rendőri lap a személyleírását is közli.

— **A babaképezde** városunkban a jövő hónapban megnyílik. A tanfolyamra felvételért folyamodni lehet október 1-ig. A kérvényekhez, — melyeket az igazgatóságához kell címezni és benyújtani, — szükséges melléletek: keresztlevel, orvosi bizonyítvány, erkölesi bizonyítvány; s azok részéről, a kik ösztöndíjaknak nyerni, ezeken kívül még szegénységi bizonyítvány is.

— **Az interparlamentáris konferencia.** Az interparlamentáris konferencia változatlan érdeklődés mellett folytatta tegnapi tanácskozásait. Az ülésnek különben mindjárt az elején megvolt a szenzációja. Gobat főtitkár felolvasta Urechia urnak egy furcsa levelét, melyben ez derék ur barátai nevében is kiment elmaradásukat. A levél fölött egyetlen tetszésnyilvánítás nélkül napirendre tért a konferencia, a mely tegnap folyamán ismét két igen jelentékeny tekintélyvel erősödött. Az este ugyanis megérkezett Budapestre Löwland J., a norvég felsőház elnöke és D'Ursel herceg a belga szenátor. A napirenden a délelőtti ülés alatt a külföldiek védelme és a kiutasítási jog állott, melyet Baar német delegátus adott elő a legszopranabb hangok egyikén. — Indítványa fölött melynek különösen a kivándorlásra vonatkozó

része érdekelhet bennünket, — elég élénk vita fejlődött ki. Pulszky Ágost, Levakovszky, Descamps, Rahunsen, Pierantoni, Clark, Kossuth Ferencz szólottak a kérdéshez, mire Szilágyi Dezső szavazás alá bocsájtotta a javaslatokat, melyeket a többség egytől-egyig elfogadott. Hieronymi Károly értekezett azután másfél órán keresztül a semlegesség elvéről és ezzel be is végződött a délelőtti seánc, még pedig a király éltetésével, a ki a konferencia tegnapi üdvözlését táviratban köszönte meg.

— Ezer szivar minden miniszternek.

Szerbia lefőzte a világ minden alkotmányos államát és ezentul senki se merjen a derék kis állam zilált pénzvizonyairól beszélni. A bolgrádi minisztertanács határozata folytán ugyanis ezentul mindegyik miniszter havonként ezer legfinomabb szivarban részesül, A szivarokat a dohánygyedáru bizottság tartozik a minisztereknek ingyen kiszolgáltatni. A szerb miniszterekre nézve mindenesetre kellemes e hír, a melyért idegen kollégáik kétségkívül irigyelni fogják őket, csak azt keressük még, hogy a miniszterurak megkapják-e fizetésüket is. Egyébként nem lehetetlen, hogy az ugys gyors egymásutánban ismétlődő miniszterválságokra tekintettel, azok a szerencsések, kik pár hétig miniszteri tárczát viselhetnek, beleegyeztek, hogy honoráriumokat szivarokban veszik fel. Így legalább ha ezeket az utolsó darabig elfüstölik, állásuknak minden kellemetlen emléke eltűnik vele.

— **Apostolok lóháton.** Az apostolok tudvalevőleg mind gyalogszerrel járták a világot, hirdetve az igét; ezért is maradt fönn róluk a közmodás az apostolok lováról. Azonban az új korban szebb hajnal derül az apostolokra, azok most már lóra kaptak. Legalább mi a magyar nyelv lelkes apostolairól kapunk hírt, akik lóháton terjesztik a kulturát. Egy felvidéki magyar városba, amely törzsfészeke a magyarosítási törekvéseknek, a napokban egy ezirkusz-társaság érkezett. Ez aztán a következő plakáttal iparkodott meghatni az ottani hazafias közönséget:

Sürgöny.

Nyelvében él a nemzet!

Városunkba kitűnően szervezett

Műlovarda

érkezett, mely elsőrendű művészek s művésznőkből s kitűnően idomított lovakból áll

Uj! Goldstein Számi lovon! Uj!

A lovarda saját zenekarral van ellátva.

Nyelvében él a nemzet!

Hát bizony hajdanaton csak Thália vándorcsapatái voltak apostolai a magyar nyelvnek. Milyen örvendetes jele az időknek, mikor egy ezirkusz az ő kitűnően idomított lovaival is a kultura apostolául szegődik.

x **A millenáris kiállítás** alkalmából nagy kitüntetésben részesült a *Diamant Testvérek* [Budapest, Dorottya-utoza 11] szücs és szörmeáru nagykereskedő cég; hol a legújabb divatu prémiallórok, női konfekció és bundáruk a legjutányosabban kaphatók.

x **A budapesti Plectoon** újabb látványossággal gyarapodott. A budhisták tanát a lélek-vándorlásról mutatja be megérzőkítve, nagy feltűnést keltve.

x **Az általános választások** közeledtével mindenki olyan újságot kíván járni, amely leggyorsabban és legkimerítőbben értesít a fővárosi politikai eseményekről s a mellett a vidéki mozgalmakról is alaposan informál. — Ilyen lap a *Magyar Hirlap* [főszerkesztője: Horváth Gyula, felelős szerkesztője: Fenyő Sándor], mely semmiféle pártnak nem áll szolgálatában; ennélfogva teljesen függetlenül mondja ki véleményét mindenről. Frissesség, ötletesség vonul végig mindennap hasábjain, melyeket a legkiválóbb politikusok, újságírók és tárczairók töltenek meg magas színvonalu dolgozatokkal. A Magyar Hirlap nagy elterjedése mellett a legtöbb kedvezményt adja előfizetőinek. Kedvezményes áron kapnak ugyanis az előfizetők képes gyermekla-

pot, gyönyörű divatlapot, teljesen díjtalanul jutnak birtokába a nagy karácsonyi albumnak, könyvalakban kapják meg a regényeket stb. stb. Tegyük még hozzá végül, de nem utolsó érdem gyanánt, hogy a *Magyar Hirlap* a legpontosabban expedált lap. Előfizetési ára mindezek mellett csak 1 frt 20 kr. egy hónapra és 3 frt 50 kr. negyedévre. Az előfizetési pénzek a Magyar Hirlap kiadóhivatala címére, Budapest, V., Honvéd-utca küldendők.

S z i n h á z .

Debreczen, szeptember 25.

(P.) Csak néhány nap még és újra megnyílik Thalia csarnoka, újra megelevenedik, a színház környéke s a művészet muzsája újra trónusra ül.

A hír, mely a Komjáti társulatát megelőzte, sok szépet beszél, érthető tehát a közönség kíváncsisága s ez a türelmetlenség, melylyel a színház megnyitást várja. Hanem, hogy ez a kíváncsiság tartós lesz-e, hogy az az érdeklődés nem lesz-e szalmaláng? — az már nagy kérdés. Hiszen ismerjük mi a mi közönségünket. Az a rész, a melyik szokott színházba járni, minden buzgalma mellett is kevés fentartani ez intézetet. Azt pedig a melyik nem szokott érdeklődni, nem lehet oda becsalogatni semmi szép szóval és semmiféle társulattal.

Nem reflektálunk kiválóbb eseményekre — mint például a múlt télen is voltak a Küry és Blaháné estéi — az ilyenek megtöltik a színházat mindég, csak az a baj, hogy előtte is, utána is üres a nézőtér jó darab ideig s így a mi jövedelme van az igazgatónak azon a vendéglátó estéken, bőven rá megy az üres napok deficitjére.

Hát ez igen különösnek tűnik fel azok előtt, a kik a helyzettel közelebbről nem ismerősök, s a kik hajlandók ezt a pangást a társulat gyengeségének róni fel. Pedig nem ott van ám a hiba.

Lehet mi nálunk akármilyen erős társulat a sorsa egyre megy ki. Hiszen soha fényesebb társulat nem volt és talán nem is lesz mint az intendatura alatt s a vége még is óriási deficit lett. No igaz, hogy azóta Debreczen intelligenciája épen megkétszereződött. De hát itt rejlik a baj. Nagy az intelligencia és nem jut neki páholy.

Persze másutt ebből a körülményből az következnék, hogy akinek nem jut páholy, váltson támlásszéket. De nálunk nem ugy van. A kinek nem jut páholy, az nem jár színházba. Azt hiszi, hogy az neki degradáció ha páholyból nem nézheti az előadást.

Sokszor szelöltettük már ezt a kérdést, de az irányadó és intőző körök — kik különben is jól elvannak sánczolva firól-fira szálló saját páholyaikba, — makacsul megmaradnak azon nézeteik mellett, hogy a nézőtérnek ez a berendezése, mely több mint három évtizeddel ezelőtt létezett viszonyok szerint készült, ma is jó s a czólnak ma is megfelelő.

Kérem méltóztassék végig nézni azok névsorát, a kik páholybérletre concurráltak és kimaradtak — vajjon váltottak-e támlásszéket? Nem. Ezek tehát nem lesznek rendes látogatói a színháznak, rrig ha kaptak volna páholyt, eljártak volna rendszeren.

E körülményből világosan következik, hogy ha igazán olyan nagyon a szívünkön hordjuk a színházügyét, a fenforgó bajon mielőbb segitenünk kell az által, hogy a meglevő páholyokat szaporítani kell.

Ne tessék gunyosolyt erőltetni ajkára senkinek. Nem akarjuk lebontani ezt az erősen megépített színházat, csak a nézőteret kell átalakítani olyan formán, hogy az alsó-,

közép- és felső páholyosor helyett, azok térfogatainak jelentékeny leszállításával, még egy negyedik páholyosort kell beépíteni, úgy hogy a mostani három páholyosor magassága ugyan az maradna a négy sornál is.

Tessék csak gondolni a budapesti vigaszínház berendezésére, melynek nézőtere alig nagyobb valamivel s melynek egy esteli bevétele rendes körülmények között 1600 frt, míg a mi színházunk egy esteli bevétele rendes körülmények között 580 frt lehet: Igen de ott a páholyok felényiek ugy szélességben mint magasságban, és azért mégis kényelmesekek.

Ha egy sor páholyt még építtetünk, az bizonyára szintén ki lesz bérelve s ez által az igazgató jövedelmét tekintélyes összeggel növeljük.

A másik oka az üres padosoroknak az, hogy az igazgatók a kedvezményes jegyek kiadását beszűntették.

Láttuk fentebb, hogy a nagy uri osztály a támlásszékekbe járást rangján alulinak tartja. Ide tehát a tisztviselő kar tagjai járnának — ha módjuk volna benne. Pedig Debreczen intelligenciájának óriási többsége tisztviselőkből áll.

Ezek bizony érdeklődnének a színház iránt, hanem az a fukar kézzel kiszabott fizetés ilyen luxust nem enged.

Ha a színházi igazgató azt mondaná ki, hogy a II. és III. rendű támlásszékeket a tisztviselőknél — állami, megyei, városi és magán — kedvezményes áron adja, bizonyára azok az üres padosorok gyakran megtelnének.

Igy volt ez Krecsányi alatt és ha már annyiszor hivatkozunk arra a színidényre, mint a mikor deficit nem volt, hát jusson eszünkbe az is, hogy Krecsányinak az volt az elve, hogy *jobb a sürü krajczár, mint a ritka forint.*

CSARNOK.

A jegyváltás.

— Dramolett. —

A Debreczeni Ellenőr részére

Irtá:

Fuájacs.

(Folytatás.)

9.

Daróczy.

— Vízet hamar József, vizet hozzál. (Daróczy és Kornélia körülveszik Margitot s csókolják, dörzsölik kezeit, mindinkább megijedve.

József.

— (Szalad az asztalhoz, hol a víz áll, de meglátja a szivartárczát; hátra pillant vajjon néznek e reá. Kinyitja a tárczát s a szivarok jó részét zsebre dugja.) (A közönség felé) Fel kell használni az alkalmat. Beh pompás szivarok.

Daróczy.

— Siess már te számár! Nem látod, hogy baj van. — (Türelmetlenül) Hozzad azt a vizet.

József.

— (Hozza a vizet) Hozom, teszem, viszem, lesz. (Kornélia azonnal locsolja Margitot vízzel.)

Daróczy.

— Siess te is, te éhletlen, mit állsz itt hiába! (József nagyot huz az üvegből a szájába s onnan kezdi öntözni Margitot (Daróczy észreveszi.) Ejnye! te impertinens gazember! (Fogja a csibuk száját s végig akar huzni Józsefen, ki ezalatt ügyesen kiszalad.)

Kornélia.

— (Ezalatt Margit magához jön s ki-

nyitja szeméit.) Egyetlen drága kincsem . . .
(délkeleti) Margitkám . . . szól . . . mi
kell? . . .

Margit.

— (Alig hallhatóan) Semmi.

Kornélia.

— (Férfjéhez.) Fektessük le . . . vigyük
talán szobájába?

Margit.

— Ne bántsanak, anyám . . . (Sir) Sze-
gény Aladár!

Kornélia.

— Vigasztalódjál gyermekem. Ki tudja,
miért tette ezt a jó Isten veled!

Margit.

— (Magában) Egyéb vigaszom sincs.
(Mindinkább kezd magához jönni.) Aladár
mindent elvesztettem. (Zokog.) — Csak még
egyszer láthatnám.

Daróczy.

— Ne sirj Margitkám. A mit nekem nem
hittél, bebizonyította előtted az Isten. Mi lett
volna veled egy gyilkos oldalán . . .

Margit.

— (Kitörve) Atyám az ég szerelmére
kérem, ne említse a szót előttem, mert éles
tőrként hat az szívembe. (Feláll, de támasz-
kodik.)

Kornélia.

— Menjen, Dénes, a szobájába s öltöz-
ködjék fel. Hagyja Margitot magára, már
ugyis jobban van.

Margit.

— (Keservesen) Jobban! . . . Daró-
czy el.)

II. Jelenet

(Kornélia és Margit.)

Kornélia.

— Nyugodjál meg, Margitkám! . . . (meg-
csókolja) Mit kívánsz?

Margit.

— Semmit édes anyám! Nekem már
nincs több kívánságom semmi. Szívem, hol
eddig csak öröm s boldogság honolt, a ke-
serü fájdalom tanyája lett. (ismét sir.) Bor-
zasztó csapás!

Kornélia.

— (Vigasztalólag.) De Margitkám ne sir-
jál már! Abban hagynád, ha tudnád, meny-
nyire ártasz ezzel magadnak. A jó Isten még
jóra fordíthat mindent.

Margit.

— Nem sirok már, . . . minnek sirjak?
(Gondolkozik.) Legjobb lesz, ha bemegyek
szobámba . . . ott majd megpihenek! (Kéz
csókol anyjának s lassan indul.)

Kornélia.

— Csak légy okos, gyermekem!

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* Országos gazdakongresszus. Da-
rányi Ignác földmivelésügyi miniszter nagy
érdeklődés mellett nyitotta meg ma az
országos gazdakongresszust. A miniszter
nagyhatású beszédet mondott. Mentől to-
vább foglalkozik tárczája ügyeivel, annak
inkább látja azt, hogy ha sikert akarunk
felmutatni, a gyakorlati gazdák tapasztal-
atait, tanácsait nem nélkülözheti. Keresi
az érintkezést gazdatársaival s biztosít-
hatja, hogy a gazdatársadalom minden
mozgásának, minden tevékenységének ör-
vend. Ohajtja, hogy a meglevő gazdasági
egyesületek nagyobb tevékenységet fejts-
senek ki s a mely megyékben még nem
volnának mezőgazdasági egyesületek, ott
kivánja, hogy azok támadjanak. Az egye-
sületek törekvéseit az állam eszközeivel
előmozdítani, köteletségének tartja. A gaz-
dasági egyletek tervezett egyesülését is

örömmel látja. Nem foglalt álláspontot
azért, mert a befolyás látszatát is kerülni
akarta, de örvendene, ha megtalálnák az
egyesülésre vezető pontokat. Az egyesület
ugy érte, hogy ez által mindenki külön-
ség nélkül, csak nyerne. Nem kíván a
kongresszus napirendén lévő egyéb kér-
désekről sem véleményt mondani, de fel-
használja az alkalmat, hogy némely kér-
désről szóljon. Az állatforgalom előmozdi-
tásának szükségét hangoztatja s ezért el
is határozta, hogy az állategészségügyet
államosítja. Az erre vonatkozó törvény-
javaslat már készen is van, de mielőtt
benyújtaná, megvitatta azt a szakférfiak-
kal. A miniszteriumban legközelebb szak-
tanácskozást óhajt tartani az öntözés és
értékesítés kérdésében, mely utóbbi min-
denre kiterjed, a mi eladni valója van a
gazdának. A földmivelésügyi miniszternek
— ugymond — költségvetésével megelé-
gedve lennie soha sem szabad és tapasz-
talta is, hogy miniszterháza helyzetét
könnyíteni iparkodnak. A magyar föld
kincsei még sok irányban kihasználva
nincsenek és a Gondviselés okos népet
adott ehhez a földhöz, mely ragaszkodik
hozá és megérti a költő szavát, hogy e
földön kívül nincsen számodra hely. Az első
szakosztályban Rubinek adta elő az összes gaz-
dasági egyesületek szövetekezésének szüksé-
get. Bokor Pál (szegedi) csatlakozott. Jósika
Gábor (erdélyi), a vidéki egyesületek szabad-
ságának megóvásáért elfogadta. Hasonlókép
nyilatkoznak Szimitska (szabolcsi), Tokaji
(erdélyi), Sebestyén, Feilitsch, Tisza István
azt javasolta, hogy a szövetségi szervezkedés
szükséges és csupán az összes gazdasági
egyesületek közreműködésével alakítandó meg.
Károlyi indítványára, Tisza módosításával
elfogadták az országos szövetekezés létesíté-
sét. A második szakosztályban tárgyalták a
kiegyezést Ausztriával, a kvótát, a tőzsdei
visszaéléseket a gabonárák megállapításá-
ban. Elfogadták Eudródy javaslatát, hogy a
kikészítési eljárás a gabonára ne alkalmaz-
tassék, az őrleési engedély töröltessék.

* Szüreti kilátások. Debreczen és vi-
dékén ez évben mennyiségre nézve bősé-
s ha az időjárás pár hétig újra szarab,
napos és meleggé változik, ugy minőségre
nézve is kitünő termés ígérkezik. Nálunk
a régi homoki szőlőbirtokosok évtizedek-
kel ezelőtt az Érmelléken (Székelyhid-
Diószeg) legjobb minőségűnek mutakozó
borvesszőkből alakították a jelenleg is
virágzó s nagy kiterjedelmű szőlőket, a
miért is boruk, ha valamivel kevesebb
szesztartalmu is, de zamatjuk csaknem
ugyanaz. A kik e bor tulajdonságát s jó-
ságát ösmerik a legközelebbi években
18—20 frtot is megadtak egy hektoliter
mustért, míg jelenleg vevőink annyira
igyekeznek az általános nagy termés hi-
rsztelésével a leendő must árát letörni,
hogy 8—10 frtnál többet nem hajlandók
adni, holott, a must minden valószínűség
szerint kitünőnek ígérkezik, a mennyiben
már jelenleg is csaknem minden faj
szőlő teljeseen ki van fejlődve és megérve.
Vidékünkön pedig évenként mintegy két-
három ezer hektoliter must jön eladás alá,
s így a szőlőtermelők nagy megrövidítés-
nek néznek elébe, ha ily árért kell elvesz-
tegetni. Azon esetre, ha a must vásárlók
figyelmét e közléssel ide vonhatnánk,
ugy sok szegény szőlősgazda hálás lenne
e sorok közléséért. A szüret nálunk a
jövő október első felében kezdődik.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvény-
társaság” közlése. 1896. szeptember hó 25 én.

Államadósság:

Magyar aranyjradék 4%.	—	122.—	122.50
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	123.—	124.—
„ koronajradék 4%.	—	99.—	99.40
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.—	101.—

Osztrák aranyjradék 4%.	—	123.25	123.75
Egységes állam kötvény 4%.	—	101.25	101.75
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	—	139.—	140.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	401.50	402.—
Ozstrák hitelbank részvény	—	368.30	368.50
Magyaripar-és keresk. bank. r.	—	105.—	105.25

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogbank 4%-os sorsj.	121.50	123.50
3-os	104.—	105.—
Ozstrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.40
Ozstrák	—	18.—
Olasz	—	11.50
Bazilika sorsjegy	—	6.60
Jó-sziv	—	3.20

Pénznumok:

Cs. és kir. arany	—	5.62	5.68
20 markás arany	—	11.71	11.75
20 frankos arany	—	9.53	9.56
1 Sovereigns	—	11.97	12.01

Sertés piac.

Kőbánya, szeptember 24.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint
400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig.,
Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban)
— krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320
klgron felüli sulyban) 52 krtól 53%, krig. Fialat
közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban)
54 krtól 55 krig. Fialat könnyű (páronkint
250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig.
II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280
klgron felüli sulyban) 53%, krtól 54 krig. Kö-
zép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól
45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig ter-
jedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám
1896. évi szept. hó 22-ik napján volt készletben
6212 darab. 1896. évi szept. hó 23-ik nap-
ján felhajtott 488 darab, 1896. szept. hó
23-ik napján elszállított 255 db. 1896.
évi szept. hó 24-ik napjára maradt készletben
6445 db. — A hizott sertés üzletirányzata vál-
tozatlan.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:	d.	p.
Budapest—Nagyvárad-felé	reg.	8 40
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 31
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	d. u.	8 48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12 —
Csak P.-Ladányig	este	8 15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	4 07
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 —
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	8 05
Csak Szatmárig	reg.	5 30
Miskolc—Kassa felé	reg.	8 25
Miskolc—Kassa felé	este	3 10
Szerencs-S.—A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4 02
M.-Böszörmény—Büd-	m. áll. v.-tól	reg. 5 28
Sz.-Mihály-felé	vásártérrel	reg. 5 51
„	m. áll. v.-tól	d. u. 3 57
„	vásártérrel	d. u. 4 10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4 42
„ . . . . . (vásártérrel)	reg.	5 —
Ohát-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4 13
„ . . . . . (vásártérrel)	d. u.	4 24
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 17

Budapestre érkezik:
A hajnali 6 órakor induló sz. v. d. u. 1 10
A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u. 1 10
A déli 12 ó. 38 p.-kor induló sz. v. este 1 10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz. v. reg. 1 10
* Könyvelő közeli Kamára érk. 8 óra 30 p.
* Poprád-Folkára érk. jún. 1-től szept. 1-ig

Budapestről—Debreczenbe indul:	reg.	d. u.	este	éjjel
A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz. v.	reg.	9 40		
A este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v.	d. u.	2 15		
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz. v.	este	7 05		
A éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással.)	este	9 15		
A reggel 6. p.-kor érkező sz. v.	éjjel	—		

Debreczenbe érkezik:	d. u.	reg.	este	éjjel
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	8 47		
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	7 09		
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 40		
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	7 20		
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy. v.)	reg.	5 12		
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 50		
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12 18		

Debreczenbe érkeznek:

M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	16
Csak Szatmárról	este	6	53
Kassa—Miskolcz felől*	reg.	8	07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	12	21
Kassa—Miskolcz felől**	este	7	50
B.-Szt.-Mihály } H.-Büszörmény felől } } vásártérre	m. áll. v.-hoz	déli	8 17
	vásártérre	este	8 30
	m. áll. v.-hoz	este	6 49
F.-Abony felől (vásártérre)	d. u.	5	20
F.-Abony „ (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5	32
Ohat-Kócs-Polgár felől (vásártérre)	reg.	7	44
Ohat-Kócs-Polgár „ (m. áll. v.-hoz)	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	25
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3	18

* Poprád-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig, este 10 ó.
** P. gy. v.
Közvetlen kocsik Kassáról ind. 12 ó. 31 p. d. u.

Bérkocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
<i>I. Napszámra:</i>		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
<i>II. Órassámra.</i>		
Fél órára	—40	—30
3/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—20	—15
<i>III. Egyes járatokért.</i>		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—50	—30
<i>IV. Meghatározott járatok.</i>		
Temetéseknél (valláskülönség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	—2	—1
A temetőbe ki és vissza	1	20
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	—60	—40
A színházba menet	—80	—60
A színházból jövet	—50	—30
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	—80	—60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	—80	—60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
Menet és jövet egy órai várakozással	—1	—70
Minden következő órára	—60	—40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	—1	—20
Minden következő órára	—40	—30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	—80	—60
Minden további órára	—40	—30

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Kocz Akos.

Értesítés.

A n. é. közönséggel és t. üzletbarátaimmal van szerencsém tudatni, hogy **Kacz Henrik** ur üzletéből kilépett és ezentul sem megrendelések felvételével, sem pénzbeszedéssel nincs megbizva.

Midőn az eddig irányomban tanúsított bizalmat továbbra is kérem, maradtam

Debreczen, 1896. szept. 25.

tisztelettel

Glück Herman,

tüzifa-kereskedő

Kis-uj-utca 1742. sz.

844-1-1

A kir. gazdasági tanintézetnél

Rózsa- és Hópehely-
burgonya
kapható métermázsanként
2 forintért.

Minták a városban levő igazgatóságnál megtekinthetők, hol a megrendelés is eszközölhető.

825-5-5

Férfi

chiffon-ingek

darabja

1.50, 1.90, 2.20, 2.60 kr.

Gallérok, kézelők,

Nyakkendők.

Harisnyák

nagy választékban és olcsón kaphatók

Szabó Lajos fia

özégnél. 804-0-4

Keil Alajos-féle
PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(GLASUR)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára 135 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasure“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar czégnél Debreczenben.**

185-12-9

Bérbeadás.

Biharmegye Hosszupályi határban fekvő

Szabó-tisztai birtokrészjövő év márczius elsejétől **hat évre** bérbe adandó.A közelebbi feltételek **gróf Zichy Géza** tetétleni tisztartóságánál megtudhatók.**F a e l a d á s.**Ugyancsak a **Szabó-tisztai erdőről** nagyobb mennyiségű **tüzifa eladó**, s kapható

1 öl hasábfá	12 frttal,
1 öl gömbölyüfa	10 frttal

Debreczenbe házhoz szállítva.

Előjegyzések **Csanak József** urná! Debreczenben eszközlendők, a hol a fizetés is teljesítendő.

793-0-8